Söz Sanatları (Benzetme, Kişileştirme, Konuşturma, Abartma)

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Benzetme (teşbih):** Bir varlığı, bir yönden ondan daha güçlü olan başka bir varlığa benzetmektir. "Gibi, kadar, sanki" gibi sözcüklerle kurulur: Yanakları elma gibi kıpkırmızıydı.
- **Benzetmenin ögeleri:** benzeyen (yanaklar), kendisine benzetilen (elma), benzetme yönü (kırmızılık), benzetme sözcüğü (gibi). Aynı türden iki varlık karşılaştırılıyorsa benzetme olmaz: Ali de kardeşi gibi erken kalkar.
- **Kişileştirme (teşhis):** İnsan dışındaki varlıklara insana özgü duygu, düşünce ya da davranış yüklemektir: Yaşlı çınar, yolculara gölgesini cömertçe sundu.
- **Konuşturma (intak):** İnsan dışındaki varlıkları konuşturmaktır. Konuşan varlık insan gibi davrandığı için konuşturmanın olduğu her yerde kişileştirme de vardır.
- **Abartma (mübalağa):** Sözün etkisini artırmak için bir şeyi olduğundan çok büyük ya da çok küçük göstermektir: Sesi yedi mahalleden duyuldu.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Söz sanatlarını tanımlarıyla eşleştiriniz.

1. benzetme 2. kişileştirme 3. konuşturma 4. abartma

a) İnsan dışındaki varlıkları konuşturmak

b) Bir şeyi olduğundan çok büyük ya da küçük göstermek

c) Bir varlığı, bir yönden daha güçlü olan başka bir varlığa benzetmek

d) İnsan dışındaki varlıklara insana özgü özellikler vermek

2 Cümlelerdeki söz sanatlarını yazınız.

a) Gözleri yıldızlar gibi parlıyordu.

b) Yorgun sokak lambaları sabaha kadar nöbet tuttu.

c) Öyle çok ağladı ki gözyaşları dereleri taşırdı.

3 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

( ) Benzetmede "gibi" ve "kadar" sözcüklerinden yararlanılabilir.

( ) Konuşturma sanatı yalnızca insanlar için kullanılır.

( ) Abartmada bir şey olduğundan küçük de gösterilebilir.

( ) Kişileştirmede cansız varlıklar insan gibi davranır.

4 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **benzetme** yapılmıştır?

A) Kardeşimin yanakları elma gibi kıpkırmızıydı.
B) Bahçedeki elmalar kızarmaya başladı.
C) Kardeşim her sabah bir elma yer.
D) Yanaklarını soğuktan korumak için atkı taktı.

5 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **kişileştirme** vardır?

A) Çınarın dalları rüzgârda sallanıyordu.
B) Parktaki çınarın yüz yaşında olduğu söyleniyor.
C) Yaşlı çınar, gelip geçenlere gölgesini cömertçe sundu.
D) Çınarın gölgesinde biraz dinlendik.

6 "Denizin yüzeyi ayna gibi dümdüzdü." cümlesinde benzetmenin ögelerini yazınız.

Benzeyen: ..... Kendisine benzetilen: ..... Benzetme sözcüğü: ..... Benzetme yönü: .....

7 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **abartma** vardır?

A) Ödevimi bitirmem iki saat sürdü.
B) Ödevim o kadar uzundu ki bitirene kadar saçlarım ağardı.
C) Ödevimi bitirince kitap okudum.
D) Öğretmenimiz ödevlerimizi dikkatle inceledi.

8 "Ağaçlar sonbaharda yapraklarını döktü." cümlesini **konuşturma** sanatı kullanarak yeniden yazınız.

9 Cümleyi **benzetme** sanatı kullanarak tamamlayınız.

"Kış sabahı kar, ... gibi bembeyazdı."

10 "Kalem, defterin kulağına 'Bugün çok yoruldum.' diye fısıldadı." cümlesinde hangi iki söz sanatı vardır?

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **abartma yoktur**?

A) Kahkahası bütün şehri çınlattı.
B) Kapının önünde bin yıl bekledim.
C) Öyle çok su içti ki kuyuyu kuruttu.
D) Kapının önünde yarım saat bekledim.

12 Cümlelerdeki söz sanatlarını yazınız.

a) Güneş, bulutların arkasından utangaç bir gülümsemeyle çıktı.
b) Onun sesi bülbül sesi gibi tatlıydı.
c) Karınca, çekirgeye "Yazın neden çalışmadın?" diye sordu.
d) Bir lokma ekmek için dağları devirdi.

13 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **benzetme yapılmamıştır**?

A) Ali de kardeşi gibi her sabah erken kalkar.
B) Çocuğun kalbi, kafese kapatılmış bir kuş gibi çarpıyordu.
C) Göl, dev bir ayna gibi gökyüzünü yansıtıyordu.
D) Tatlı sözleri bal gibi içimi ısıttı.

14 Aşağıdaki varlıklardan birini seçerek **kişileştirme** sanatının kullanıldığı bir cümle yazınız.

saat köprü bulut

15 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "gibi" sözcüğü **benzetme** amacıyla kullanılmıştır?

A) Hava kararacak gibi görünüyor.
B) Senin gibi ben de erkenden uyudum.
C) Yağmur damlaları inci gibi yapraklara dizilmişti.
D) Söylediğim gibi yaparsan başarırsın.

16 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

( ) Konuşturmanın olduğu bir cümlede kişileştirme de vardır.
( ) Kişileştirmenin olduğu her cümlede konuşturma da vardır.
( ) "Hava yağacak gibi." cümlesinde benzetme vardır.
( ) Abartma, anlatımın etkisini artırmak için kullanılır.

17 Aşağıdaki dörtlüğün her dizesinde kullanılan söz sanatını yazınız.

Rüzgâr kapımı çaldı bu sabah,
Dedi: "Kalk, bahar geldi, uyan!"
Çiçekler yıldızlar gibi dizilmiş,
Bir gülüşle ısındı koca cihan.

18 "Sabah olunca güneş, dağların ardından yavaşça başını uzattı. Işıkları altın sarısı iplikler gibi ovaya döküldü. Manzara öyle güzeldi ki görenler bin yıl seyretse doymazdı."
Bu metinde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi **kullanılmamıştır**?

A) Kişileştirme B) Konuşturma C) Benzetme D) Abartma

19 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **benzetme ve kişileştirme** birlikte kullanılmıştır?

A) Ay, gümüş bir tabak gibi parlıyordu.
B) Ay, bu gece bize gülümsüyordu.
C) Bu gece ay dolunaydı.
D) Ay, gümüş bir tabak gibi gökyüzünde gülümsüyordu.

20 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **konuşturma** vardır?

A) Dedem, fidanlara "Artık büyüyün." dedi.
B) Yaşlı meşe, genç fidana "Sabırlı ol, köklerin derinleşsin." dedi.
C) Yaşlı meşe, genç fidanı rüzgârdan korumaya çalıştı.
D) Meşe ağacının dalları fırtınada gıcırdıyordu.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 (I) Kasabamızın eski saat kulesi, her sabah uykulu gözlerle meydanı seyreder. (II) Çanları, yorgun bir ihtiyarın öksürüğü gibi kısık kısık çalar. (III) Kulenin gölgesi öğleye kadar bütün kasabayı örter. (IV) Çocuklar onun dibinde top oynar.
Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

A) I. cümlede kişileştirme vardır.
B) II. cümlede benzetme vardır.
C) IV. cümlede konuşturma vardır.
D) III. cümlede abartma vardır.

22 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **benzetme ve abartma** birlikte kullanılmıştır?

A) Gök gürültüsü gibi öyle yüksek bağırdı ki bütün dünya sağır oldu.
B) Gök gürültüsü gibi yüksek sesle bağırdı.
C) Öyle bağırdı ki bütün dünya sağır oldu.
D) Sesini duyunca hemen odaya koştum.

23 "Nehir, vadinin içinden akıp gidiyordu." cümlesini önce **kişileştirme**, sonra **benzetme** sanatı kullanarak iki farklı biçimde yeniden yazınız.

24 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde söz sanatı **yanlış belirlenmiştir**?

A) Kar taneleri pamuk gibi hafifçe süzülüyordu. (Benzetme)
B) Martılar, balıkçı teknesinin etrafında uçuşuyordu. (Kişileştirme)
C) Kaldırım taşları, yorgun yolculara sabır diledi. (Kişileştirme)
D) Sabaha kadar okudu, kitaplardan dağlar yığdı. (Abartma)

25 Öğretmen, "kitap" konulu ve içinde **hem benzetme hem kişileştirme** bulunan bir cümle yazılmasını istemiştir.
Hangi öğrencinin cümlesi bu yönergeye uygundur?

A) Can: Kitaplar, bir fener gibi yolumu aydınlatır.
B) Efe: Kitaplarım her akşam bana masal anlatır.
C) Nil: Kitap okumak insanın hayal gücünü geliştirir.
D) Ela: Kitaplar, bir fener gibi yolumu aydınlatır ve bana sabırla yol gösterir.

26 Bir kuşun ve bir ağacın konuştuğu, iki cümlelik kısa bir diyalog yazınız. Diyalogda kullandığınız söz sanatının adını belirtiniz.

27 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **söz sanatı yoktur**?

A) Deniz, kıyıya küskün dalgalar gönderiyordu.
B) Ayaklarım yorgunluktan kurşun gibi ağırlaştı.
C) Kardeşim de babam gibi sabahları çay içer.
D) Onu görmek için dünyanın öbür ucuna yürürüm.

28 Abartmada bir şey olduğundan çok büyük ya da çok küçük gösterilebilir.
Aşağıdakilerin hangisinde bir şey olduğundan **küçük** gösterilmiştir?

A) Evleri o kadar küçüktü ki içeride bir kedi bile dönemezdi.
B) Sofraya öyle çok yemek koydular ki masa çöktü.
C) Sevinci göklere sığmıyordu.
D) Sesi yedi mahalleden duyuldu.

29 "Kış gelince ihtiyar ev, soğuktan titreyen duvarlarıyla rüzgâra karşı direndi. Pencereleri, buz tutmuş gözler gibi dışarıyı seyrediyordu. Soba ise 'Merak etmeyin, sizi ben ısıtacağım.' dedi."
Bu metinde **kaç farklı** söz sanatı kullanılmıştır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

30 "Okul" konulu, dört dizelik bir şiir yazınız. Şiirinizde **en az iki farklı** söz sanatı kullanınız ve bunları belirtiniz.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**